

3 lipca 1926 r.

2

URZĄD PATENTOWY

206 p. 5/16

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

CZYTELNIJA

Urzędu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Litewskiej

Nr 3535.

Kl. 8 n 4.

Maria Scholz
(Leichlingen, Niemcy).

Sposób wyrobu wywabianych wzorów batikowych.

Zgłoszono 18 października 1923 r.
Udzielono 25 listopada 1925 r.

Przy wyrobie t. zw. „batików”, materiały powleczone woskiem zaopatruje się wzorem i następnie farbuje, przyczem uprzednio nawoskowane miejsca, nie przyjmując farby, zachowują pierwotny kolor. Powłokę woskową usuwa się benzyną lub innym środkiem rozpuszczającym wosk.

Wiadomo również, że dla otrzymania wzorów na farbowanych materiałach—jest stosowane wywabianie, które niszczy barwik w miejscach wzorowanych i tym sposobem otrzymuje deseń.

Tak powszechnie przyjęte wywabianie, nie nadaje się w technice batików, ponieważ używane środki wywabiające, muszą podlegać zaparzaniu. Jeżeli sztukę materiału, wzorowaną w części zapomocą wosku, w części zapomocą wywabów, podda

się zaparzaniu, to wosk rozpływa się, a środek wywabiający, przy zwykłym jego składzie, używanym w drukarstwie, nie posiada dostatecznej siły do strącenia wosku i wskutek czego późniejsze odbarwienie, konieczne w technice batików, okazuje się niemożliwe, albo też wosk tak przedko się rozpływa, że środek wywabiający nie jest w stanie zniszczyć barwików pod działaniem pary.

Przedstawiony wynalazek polega w zasadzie na przeświadczeniu, że środki wywabiające, używane w drukarstwie, szczególnie używane przy prawie wszelkich barwikach i we wszelkich tkaninach hydrosiarczyny, mogą się bardzo dobrze nadawać w technice batików, ponieważ występuje tu swego rodzaju działanie, że

woda, zawarta w środku wywabiającym przy przejściu materiału przez воск rozgrzany do 80°, zamienia się w parę i w tym miejscu niszczy barwik. Zniszczenie barwika następuje w tym razie, w porównaniu z dotychczasowym zaparzaniem, nie tylko zupełne lecz i momentalne, wówczas gdy przy zaparzaniu konieczny był czas conajmniej 5 minut.

Nowy sposób usuwa zatem kosztowne i połączone ze stratą czasu zaparzanie. W dodatku dalszą zaletę nowego wynalazku stanowi o wiele mniejsze jak dotąd użycie środka wywabiającego, tak, że i pod tym względem osiąga się oszczędność.

Sposób pracy jest następujący: farbowana uprzednio tkanina pokryta w maszynie drukarskiej, ręcznie albo szablonem, wzorem wywabowym przechodzi następnie przez gorącą kąpiel woskową. Aby przytem воск nie mógł pokryć miejsc wywabu i uczynić niemożliwym dalsze farbowanie, konieczny jest dodatek do środka wywabiającego jednego ze środków, usuwających воск i w tym celu okazało się odpowiedniem zagęszczenie tragantu 65/1000.

Przy użyciu rongalitu jako środka wywabiającego, okazuje się korzystnym w zastosowaniu następujący skład:

100 g	rongalitu
350 „	gumy
100 „	wody
500 „	tragantu 65/1000
1000 „	środku wywabiającego rongalitowego.

Materiał z wywabionym wzorem i powłoką woskową umieszcza się w kąpeli wodnej dla skrzepnięcia wosku i opłóka-

nia dokładnie wywabionych miejsc. Następnie materiał, sposobem znanym w farbiarstwie batików, zostaje wyciągnięty, podfarbowany i odwoszczony. Jeżeli chce się uzupełnić desenie, umieszcza jeszcze raz tkaninę w kąpeli woskowej i traktuje się dalej, jak powyżej.

Posiadając maszynę do barwienia kilkoma kolorami, można część wzoru wywabiać, drugą część pokrywać zagęszczeniem tragantowem. Tym sposobem otrzymuje się desień w dwóch kolorach.

Przy wytwarzaniu wywabianych deseni zapomocą maszyny drukarskiej, rysunek na walcu winien być conajmniej na 1 mm głębszy jak zwykle.

Powyżej opisany sposób nadaje się szczególnie do materiałów ciężkich, jak plusze, welwety i wszelkie rodzaje dekoracyjnych materiałów, ponieważ przy barwieniu następuje dokładne przeniknięcie farbą, co jest niemożliwym przy wzorowaniu farbą drukarską.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sposób wyrobu wywabianych wzorów batikowych, znamienny tem, że materiał pokryty drukiem, zagęszczonym środkiem wywabiającym, przeprowadza się przez gorącą kąpiel z wosku.

2. Sposób według zastrz. 1, znamienny tem, że część wzoru drukuje się środkiem wywabiającym, część zaś zagęszczeniem tragantowem, a następnie przeprowadza się materiał przez kąpiel woskową i postępuje dalej według sposobu batikowania.

Maria Scholz.

Zastępca: I. Myszczyński,
rzecznik patentowy.